

MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL VIDMANTO MACEVIČIAUS

2020 m. spalio 20 d. Nr. TV20-17
Mažeikiai

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Etikos komisija), kurią sudaro pirmininkė Irena Macijauskienė, nariai Darius Buknys, Paulius Pocevičius, Antanas Valtas, Vytautas Visminas, gavusi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. rugsėjo 25 d. sprendimą Nr. IGN-8 „Dėl Daivos Šideikienės skundo“ bei 2020 m. spalio 8 d. vykusio posėdžio metu nusprendusi šio sprendimo pagrindu iš naujo nagrinėti Daivos Šideikienės 2020 m. birželio 9 d. prašymą „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės mero Vidmanto Macevičiaus dėl galimo valstybės politikų elgesio kodekso nuostatų pažeidimo 2020 m. vasario 28 d. Savivaldybės tarybos posėdyje“ (reg. Nr. EPU-971),

n u s t a t ė:

Tyrimo pagrindas ir dalykas

2020 m. birželio 9 d. prašyme Daiva Šideikienė nurodė, kad 2020 m. vasario 28 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos (toliau – taryba) posėdžio metu nagrinėjant darbotvarkės 12 bei 13 klausimus, susijusius su Mažeikių miesto bei Mažeikių „Ventos“ progimnazijos stadionų atnaujinimu, Mažeikių rajono savivaldybės meras Vidmantas Macevičius (toliau – meras Vidmantas Macevičius), atsakydamas į tarybos nario Jono Jurkaus paklausimą dėl Mažeikių Sodų pagrindinės mokyklos sutvarkymo, tarybos narius įtikino, jog stadionai turi atitikti privalomus atrankos projekto kriterijus, nors VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – CPVA) vyresnioji projektų vadovė Rima Liškutė yra informavusi, jog sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamoms esamoms sporto bazėms reikalavimai jos dydžiui nebuvo keliami nei organizuojant 2019 metų, nei 2020 metų kvietimą. Nurodė, kad meras Vidmantas Macevičius tokiu pasisakymu sakė netiesą, t.y. melavo, todėl prašė ištirti ar šiuo pasisakymu jis nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso.

2020 m. liepos 14 d. Etikos komisija priėmė sprendimą Nr. TV20-7 „Dėl Vidmanto Macevičiaus“, kuriuo nusprendė, kad meras Vidmantas Macevičius nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse nustatytų valstybės politiko elgesio principų.

2020 m. rugpjūčio 21 d. patikslintu skundu Daiva Šideikienė Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai apskundė Etikos komisijos 2020 m. liepos 14 d. sprendimą Nr. TV20-7 „Dėl Vidmanto Macevičiaus“.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisija 2020 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. IGN-8 „Dėl Daivos Šideikienės skundo“ nusprendė patenkinti Daivos Šideikienės skundą, t.y. panaikino Etikos komisijos 2020 m. liepos 14 d. sprendimą Nr. TV20-7 „Dėl Vidmanto Macevičiaus“ ir įpareigojo Etikos komisiją iš naujo nagrinėti Daivos Šideikienės prašymą dėl mero Vidmanto Macevičiaus elgesio atitikties Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatomis.

Nustatytos faktinės aplinkybės

Tarybos 2020 m. vasario 28 d. posėdžio protokole Nr. T12-2 nurodyta, kad dienotvarkės 12 klausimu buvo sprendžiama dėl pritarimo projekto „Mažeikių miesto stadiono, esančio Sedos g.

57, atnaujinimas“ rengimui, įgyvendinimui, finansavimui ir tęstinumo užtikrinimui, o 13 klausimu - dėl pritarimo projekto „Ventos“ progimnazijos stadiono, esančio Pavenčių g. 12, atnaujinimas“ rengimui, įgyvendinimui, finansavimui ir tęstinumo užtikrinimui. Balsuojant 12 klausimu 21 tarybos narys balsavo „už“ ir 1 susilaikė. Balsuojant 13 klausimu 18 tarybos narių balsavo „už“ ir 3 susilaikė.

2020 m. vasario 28 d. vykusio Mažeikių rajono savivaldybės tarybos posėdžio metu, svarstant 12 klausimą, po tarybos nario Jono Jurkaus paklausimo kodėl nebuvo svarstoma sutvarkyti Mažeikių Sodų pagrindinės mokyklos stadioną, diskusija vyko sekančiai:

- Meras Vidmantas Macevičius pasisakė: „Tai gal Sigutė Bernotienė atsakys, galbūt informacijos šiek tiek trūkumas“;
- Mažeikių rajono savivaldybės mero pavaduotoja Sigutė Bernotienė (toliau – mero pavaduotoja Sigutė Bernotienė) pasisakė: „Galiu atsakyti į klausimus. Dalyvaujant stadionų sutvarkymo programoje reikalingi standartiniai stadionai. Būtent „Ventos“ progimnazijos ir Juodpelkio parko stadionas atitinka matmenis. Ten yra 400 metrų bėgimo takai, o visose kitose rajono mokyklose, rajono aplinkiniuose, rajono mokyklose yra nestandartiniai. Kaip yra, būtų 330 metrų, 240 metrų, 300 metrų ir mes nebūtume pakliuvę visai į šitą programą“;
- meras Vidmantas Macevičius pasisakė: „Čia yra privalomas projektų atrankos kriterijus“;
- po pasigirdusios replikos iš salės meras Vidmantas Macevičius pasisakė: „Nėra“;
- mero pavaduotoja Sigutė Bernotienė pasisakė: „Ne, jis yra 300 metrų“;
- meras Vidmantas Macevičius pasisakė: „Tai prašom dar klausimus. Yra privalomi projektų atrankos kriterijai, jeigu tu jų neatitinki, gali net projektų neteikti. Deja mes tikrai turim du tokius... Prašom dar. Jeigu daugiau nėra, tai tada teikiu balsavimui ir siūlau priimti sprendimą pagal pateiktą projektą. Balsavimą pradėdam. Tai 21 tarybos nariui balsavus „už“, 1 susilaikius, sprendimas priimtas. Dėkoju“.

2020 m. birželio 29 d. meras Vidmantas Macevičius pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, jog reikalavimai, paraiškoms, pretenduojančioms į CPVA (Centrinės projektų valdymo agentūros) Sporto rėmimo fondo finansavimą, numatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. lapkričio 13 d. įsakyme Nr. 1148 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 23 d. nutarimo Nr. 85 „Dėl Sporto rėmimo fondo lėšų paskirstymo proporcijų, Sporto rėmimo fondo administravimui skirtų lėšų dalies nustatymo ir Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, o Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. V-1415 patvirtintas 2020 metų kvietimas teikti paraiškas Sporto rėmimo fondo lėšoms gauti sporto projektų, skirtų fizinio aktyvumo veikloms, skatinančioms fizinio aktyvumo plėtrą, sporto inventoriams ir įrangos įsigijimui, sporto renginių organizavimui bei kvalifikacijos tobulinimui (toliau – kvietimas). Paaiškino, jog pareiškėjai ir jų projektai, neatitinkantys kvietime numatytų reikalavimų, negaus finansavimo.

Kartu su skundu Daivos Šideikienės Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai pateiktame elektroniniame laiške, kurio siuntėju nurodyta Centrinės projektų valdymo agentūros Tarptautinių programų valdymo departamento Lietuvos ir daugiašalių programų skyriaus vyresnioji projektų vadovė Rima Liškutė, rašoma „[i]formuojame, kad Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamoms esamoms sporto bazėms reikalavimai jos dydžiui nebuvo keliami nei organizuojant 2019 m. nei 2020 m. Kvietimą“.

Teisinis vertinimas ir motyvai

Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto projektų finansavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 85 „Dėl Sporto rėmimo fondo lėšų paskirstymo proporcijų, Sporto rėmimo fondo administravimui skirtų lėšų dalies nustatymo ir Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 1148 redakcija) (toliau – aprašas), nurodyta, kad šis aprašas nustato reikalavimus pareiškėjams, paraiškoms Sporto rėmimo fondo lėšoms gauti ir sporto projektams, jų vertinimo, sprendimų dėl sporto projektų finansavimo skyrimo priėmimo, sporto projektų sutarčių sudarymo, sporto projektams skirtų lėšų naudojimo, grąžinimo, atsiskaitymo už panaudotas lėšas ir panaudotų lėšų kontrolės tvarką. Šiame

aprašė taip pat nustatyta, kad Sporto rėmimo fondo lėšas administruoja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija arba Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija ir CPVA bei kad Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras tvirtina aprašo nuostatas detalizuojančias ar, tiesiogiai apraše nurodytais atvejais, aprašo nuostatas įgyvendinančias taisykles.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. V-1415 „Dėl 2020 metų kvietimo teikti paraiškas Sporto rėmimo fondo lėšomis gauti sporto projektų, skirtų fizinio aktyvumo veikloms, skatinančioms fizinio aktyvumo plėtrą, sporto inventoriaus ir įrangos įsigijimui, sporto renginių organizavimui ir kvalifikacijos tobulinimui ir 2020 metų kvietimo teikti paraiškas Sporto rėmimo fondo lėšoms gauti sporto projektų, skirtų esamų sporto bazių plėtrai, priežiūrai ir remontui, patvirtinimo“ nurodyta, kad buvo patvirtinti 2020 metų kvietimas teikti paraiškas Sporto rėmimo fondo lėšoms gauti sporto projektų, skirtų fizinio aktyvumo veikloms, skatinančioms fizinio aktyvumo plėtrą, sporto inventoriaus ir įrangos įsigijimui, sporto renginių organizavimui ir kvalifikacijos tobulinimui bei 2020 metų kvietimas teikti paraiškas Sporto rėmimo fondo lėšoms gauti sporto projektų, skirtų esamų sporto bazių plėtrai, priežiūrai ir remontui, įgyvendinimui.

Kvietimo teikti paraiškas 2020 metų Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamiems projektams, skirtiems esamų sporto bazių plėtrai, priežiūrai ir remontui, atrinkti (toliau – kvietimas) 6 punkte nurodyta, kad organizuojant kvietimą Sporto rėmimo fondo 2020 metų lėšoms paskirstyti prioritetas teikiamas sporto projektams, kuriais skatinama neįgaliųjų sporto plėtra, gyvenamosios vietovės bendruomenės asmenys įtraukiami į sporto projektų veiklas, skatinamas vaikų ir (arba) jaunimo fizinis aktyvumas, asmenys skatinami sportuoti.

Kvietimo IV skyriuje „Reikalavimai sporto bazei“ yra išvardinti reikalavimai, kuriuos turi atitikti sporto bazės, kurias ketinama remontuoti, atnaujinti (modernizuoti) ir (arba) rekonstruoti. Nustatyta, kad reikalavimai sporto bazės dydžiui ar matmenims nėra keliami.

Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnyje nurodyta, kad valstybės politikas viešajame gyvenime vadovaujasi pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, sąžiningumo, skaidrumo ir viešumo, padorumo, pavyzdingumo, nesavanaudiškumo, nešališkumo bei atsakomybės principais.

Kreipdamasi į Etikos komisiją Daiva Šideikienė prašo įvertinti ar sakydamas netiesą meras Vidmantas Macevičius nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatų. Netiesos sakymas arba melas, kuris dabartiniame lietuvių kalbos žodyne apibūdinamas kaip tyčia sakoma neteisybė, sietinas su Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse numatytu sąžiningumo principu, t.y. Etikos komisija turėtų vertinti ar politikas pareigas eina sąžiningai ir laikosi aukščiausių elgesio standartų, vengia situacijų, galinčių paveikti sprendimų, kurie sukeltų visuomenėje abejonę, priėmimą.

Iš surinktų duomenų, nustatytų faktinių aplinkybių darytina išvada, jog kvietime dėl sporto bazių remontavimo, atnaujinimo (modernizavimo) ir (arba) rekonstravimo nėra keliami reikalavimai sporto bazės dydžiui ar matmenims ir nors meras Vidmantas Macevičius, pasisakydamas 2020 m. vasario 28 d. vykusiame tarybos posėdyje svarstomu 12 klausimu, tiesiogiai neįvardijo kokius būtent dydžius ar matmenis turėtų atitikti sporto bazės, kurias ketinama remontuoti, atnaujinti (modernizuoti) ir (arba) rekonstruoti, tačiau po mero pavaduotojos Sigutės Bernotienės išsakyto teiginio „<...> [d]alyvaujant stadionų sutvarkymo programoje reikalingi standartiniai stadionai. Būtent „Ventos“ progimnazijos ir Juodpelkio parko stadionas atitinka matmenis. Ten yra 400 metrų bėgimo takai, o visose kitose rajono mokyklose, rajono aplinkiniuose, rajono mokyklose yra nestandartiniai <...>“, jis, iškart pasakydamas frazę „[č]ia yra privalomas projektų atrankos kriterijus“, ne tik pritarė mero pavaduotojos Sigutės Bernotienės pasakytai netiesai, jog konkrečius dydžius bei matmenis tokios sporto bazės turi atitikti, bet galiausiai, pasisakydamas žodžiais „<...> Yra privalomi projektų atrankos kriterijai, jeigu tu jų neatitinki, gali net projektų neteikti. Deja mes tikrai turim du tokius... <...>“, užtvirtino netiesą sakančios mero pavaduotojos Sigutės Bernotienės teiginį, dėl ko šie jo pasisakymai taip pat vertintini kaip netiesos sakymas arba melas, ko pasėkoje

galimai sukklaidintas 1 tarybos narys susilaikė balsuodamas 12 klausimu, o balsuojant 13 klausimu – susilaikė 3 tarybos nariai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 3 dalimi, 10 straipsnio 1 dalimi, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. T1-233 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“, 32.2 papunkčiu, 34, 38-39 punktais, Etikos komisija,

n u s p r e n d ė:

1. Pripažinti, kad meras Vidmantas Macevičius pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 3 punkte nustatytą sąžiningumo principą.
2. Sprendimo kopiją išsiųsti Daivai Šideikienei, merui Vidmantui Macevičiui bei Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.
3. Sprendimą paskelbti Mažeikių rajono savivaldybės interneto svetainėje www.mazeikiai.lt.
4. Sprendimas gali būti skundžiamas Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo valstybės politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas, dienos.

Komisijos pirmininkė

Irena Macijauskienė